

**Parc Natural
de Collserola**

Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola

BALANÇ DE LA CAMPANYA D'ESTIU DEL DISPOSITIU DE PREVENCIÓ D'INCENDIS METROPOLITÀ I ACCIONS DE PREVENCIÓ DURANT L'HIVERN

DOSSIER DE PREMSA

Índex

Un estiu sense incendis importants a l'àrea metropolitana	2
Dades 2024	2
Condicions meteorològiques durant la campanya	2
Un estiu sense cap dia amb risc extrem d'incendi forestal	3
La comunicació i senyalització del territori durant els dies de més risc	4
Es redueixen el nombre de visites durant el període amb més risc d'incendi	4
Vigilància: com funciona el dispositiu de prevenció activa d'incendis forestals de l'AMB	5
Abast del dispositiu de prevenció d'incendis	5
L'eficàcia del dispositiu de prevenció d'incendis	6
Prevenció d'incendis: planificació i gestió forestal per millorar la resistència i resiliència dels boscos	7
Les actuacions de prevenció passiva contra els incendis forestals habituals	7
La planificació i gestió contra els grans incendis forestals	8
Una sequera amb conseqüències que encara no han revertit	9
Es manté la mortalitat i el decaïment de la vegetació	9

Un estiu sense incendis importants a l'àrea metropolitana

La campanya d'aquest estiu ha estat una de les millors dels darrers anys, **amb només 38 incendis en tota l'àrea metropolitana de Barcelona** i poc més d'1,3 hectàrees de superfície cremada.

Així, els incendis més grans a tot l'àmbit del dispositiu van ser a finals de juliol i van cremar 0,3 ha a Santa Coloma de Gramenet i 0,42 ha a Cervelló, tots dos fora del Parc Natural de la Serra de Collserola.

Cal destacar que a l'**àmbit de Collserola** no hi ha hagut cap incendi de més de 1.000 m², és a dir que no s'arriba ni a una desena part d'una hectàrea.

Dades 2024

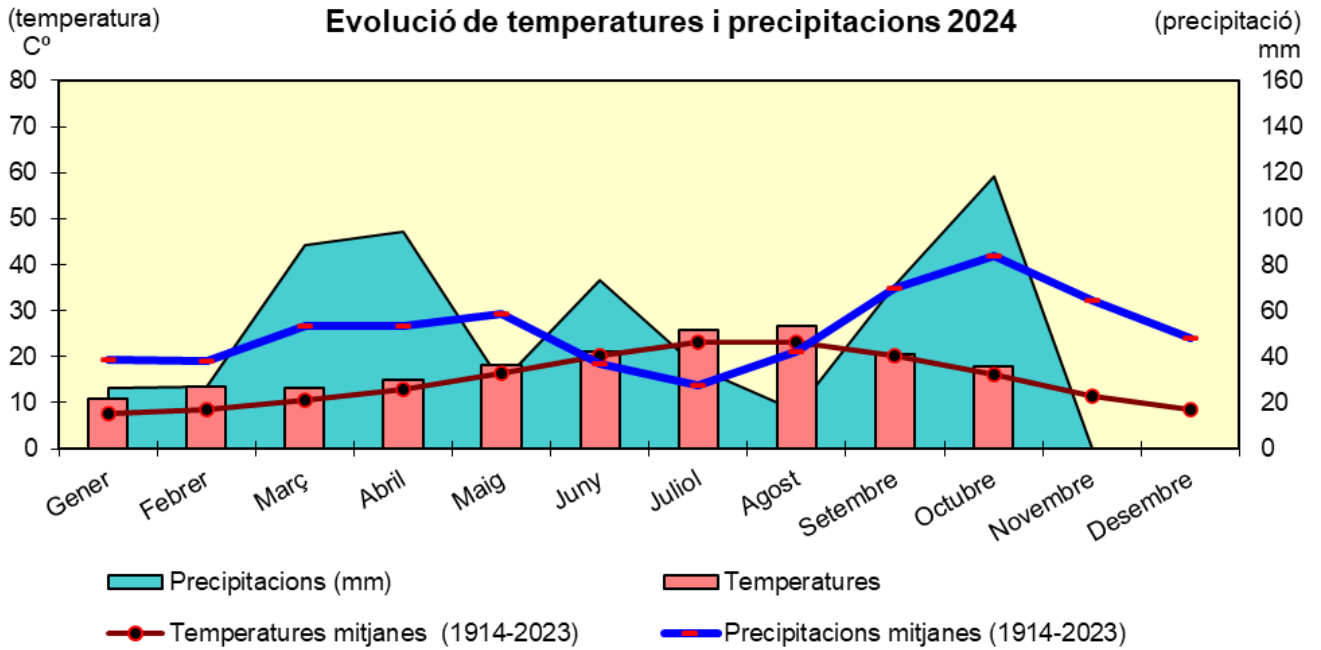
Sector	Nombre d'incendis	Superfície total (ha)	Superfície de matoll (ha)	Superfície arbrada (ha)
Collserola	18	0,2583	0,2583	0,0000
Garraf	2	0,0540	0,0540	0,0000
Marina	6	0,3648	0,3458	0,0190
Vallès	7	0,5265	0,0562	0,4703
Ordal	3	0,0674	0,0333	0,0341
Barcelona - Baix Llobregat	2	0,0340	0,0340	0,0000
AMB	38	1,3050	0,7816	0,5234

Condicions meteorològiques durant la campanya

Els últims anys, meteorològicament parlant, han estat força alarmants. El 2023 va ser el **tercer any consecutiu en què es recollia la meitat de la precipitació mitjana** a la serra de Collserola des que es tenien registres (1914-2023) i el segon any més càlid d'aquesta sèrie. L'any més càlid de la sèrie va ser, precisament, el 2022.

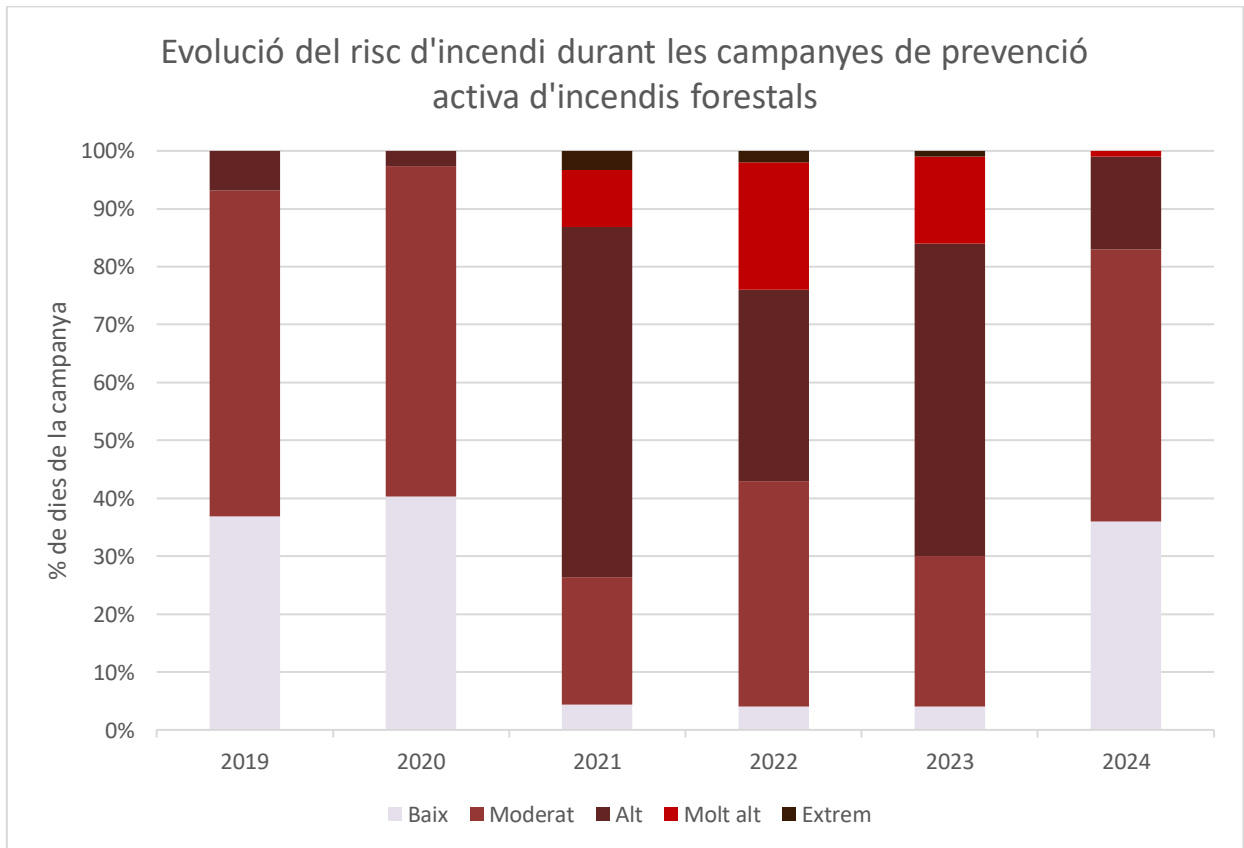
Tanmateix, la tendència dels darrers anys s'ha vist, en part, modificada enguany i, especialment, pel que fa a la precipitació, ja que **s'han recuperat valors semblants (o, en algun moment, fins i tot superiors) als habituals**.

	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Mitjana gener-agost
Temperatura mitjana (1914-2023) en °C	7,6	8,5	10,6	12,8	16,3	20,3	23,2	23,2	15,3
Temperatura el 2024 en °C	11,0	13,4	13,1	15,0	18,1	21,1	25,7	26,7	18,0
Precipitació mitjana (1914-2023) en l/m ²	38,6	38,3	53,3	53,4	58,4	37,0	27,4	42,2	348,6
Precipitació el 2024 en l/m ²	26,4	27,2	88,5	94,5	29,0	73,3	35,0	16,2	390,1

Un estiu sense cap dia amb risc extrem d'incendi forestal

En els darrers anys s'han incrementat els dies amb risc **molt alt o extrem** d'incendi forestal. Tot i això, enguany s'ha reduït força aquest risc i s'han recuperat valors semblants als del 2020.

La comunicació i senyalització del territori durant els dies de més risc

Durant els dies de més risc d'incendi s'activa el protocol d'actuació, que implica, entre d'altres, la col·locació de **cartells informatius** a tot el territori.

Aquesta actuació es fa conjuntament amb la Guàrdia Urbana de Barcelona, les policies locals de la resta de municipis, agrupacions de defensa forestal i protecció civil.

Com a novetat d'enguany destaca la instal·lació de **15 cartells fixos d'obertura segons les condicions de risc** a diferents accessos a camins del Parc sense cadena de tancament, la majoria dels quals són a l'àmbit de Barcelona. Gràcies a les bones condicions d'aquest estiu, no ha estat necessari obrir aquests cartells.

Cartell instal·lat i model de cartell quan és obert.

Es redueixen el nombre de visites durant el període amb més risc d'incendi

Durant aquest estiu s'ha mantingut la tendència de reducció del nombre de visites als espais forestals del Parc. Així, mentre que en els mesos de més afluència les entrades al Parc reben més de 500.000 visites, durant els mesos d'estiu es redueixen gairebé un 40 %.

Vigilància: com funciona el dispositiu de prevenció activa d'incendis forestals de l'AMB

Durant els mesos de més risc d'incendi, des de finals de maig fins a principis de setembre, entra en funcionament el dispositiu de vigilància activa de l'àmbit de l'àrea metropolitana de Barcelona, coordinat des del Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola.

La novetat d'enguany ha estat l'avançament de l'inici de la campanya, tres setmanes abans que en anys anteriors.

Abast del dispositiu de prevenció d'incendis

Dades generals del dispositiu

Estructura:

12 torres de guaita (vuit de gestionades pel Consorci i quatre de gestionades per la Diputació de Barcelona).

Un equip de suport mòbil que patulla pels diferents camins del Parc.

L'equip de guardes del Parc que durant els mesos de més risc concentren les seves tasques en la vigilància.

La central de comandament i comunicacions situada a la seu dels serveis tècnics del Parc.

Data d'inici: 27 de maig del 2024 (s'avança respecte d'altres campanyes).

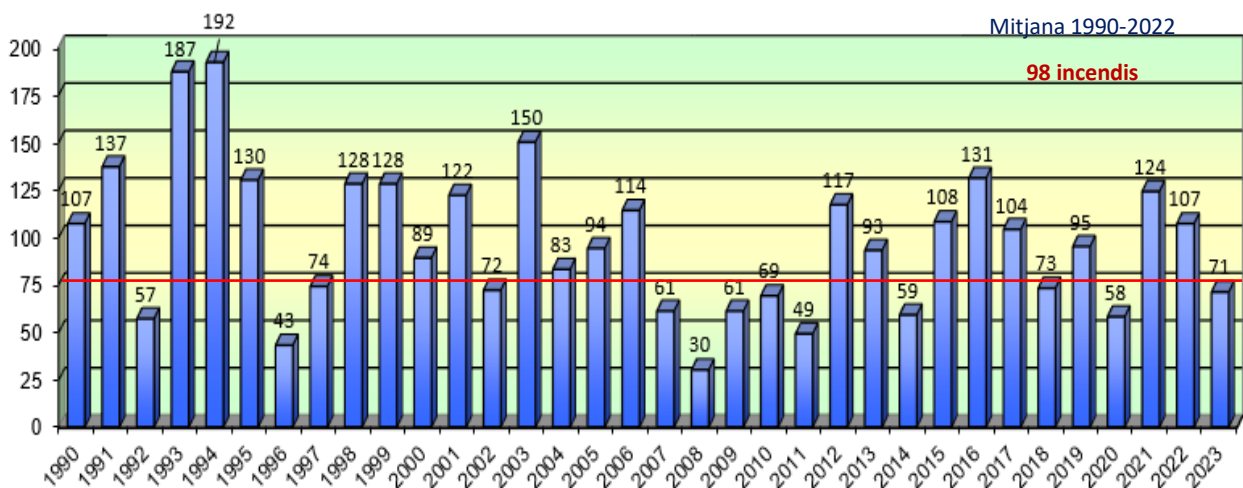
Data de finalització: 1 de setembre del 2024.

Horari: tots els dies de la setmana de 10 a 20 h.

L'eficàcia del dispositiu de prevenció d'incendis

La principal actuació del dispositiu és la vigilància activa del territori amb la funció d'alertar precoçment d'una columna de fum i d'avisar els serveis corresponents per apagar el foc i evitar-ne la propagació. **Tot i l'elevat nombre de conats d'incendi que es produeixen, el nombre d'hectàrees afectades és molt baix gràcies a la ràpida detecció i actuació dels cossos d'extinció.**

INCENDIS A L'AMB PER ANYS

Evolució del nombre d'incendis a l'àmbit metropolità

Prevençió d'incendis: planificació i gestió forestal per millorar la resistència i resiliència dels boscos

Les actuacions de prevençió passiva contra els incendis forestals habituals

Les principals actuacions que es fan en el marc de la prevençió d'incendis forestals són el manteniment de les **infraestructures de prevençió** i de les **franges de prevençió en zones urbanitzades**.

Fins a finals de setembre del 2024, el Consorci ha fet el **manteniment de 140 ha del municipi de Barcelona**, inclosos els anomenats barris de muntanya (Mas Sauró, Vallvidrera, Mas Guimbau i el Rector). També s'han fet **treballs silvícoles preventius per ampliar les franges** de Vallvidrera i el Rector. Durant aquest any es continuen intensificant els treballs de **tala i retirada d'arbres de grans dimensions** que s'han assecat arran de l'acumulació d'episodis de sequera dels últims tres anys (aproximadament, 180 individus).

D'altra banda, els ajuntaments de Molins de Rei, Sant Just Desvern, Sant Cugat del Vallès i l'EMD Valldoreix continuen actuant en el manteniment de franges de prevençió d'incendis dels respectius nuclis i urbanitzacions.

Cal destacar que es duen a terme també accions essencials perquè els mitjans de vigilància i lluita contra incendis forestals puguin circular amb seguretat per la xarxa viària bàsica del Parc, una xarxa de més de 200 km. Les tasques principals són:

- El manteniment de la **vegetació adjacent a camins** per permetre el pas dels vehicles d'extinció, **amb 25 km mantinguts durant el període de gener a setembre del 2024**.
- El **manteniment periòdic del ferm dels camins**, amb **50 km mantinguts durant el període de gener a setembre del 2024**.
- El manteniment de les **basses i els hidrants**.

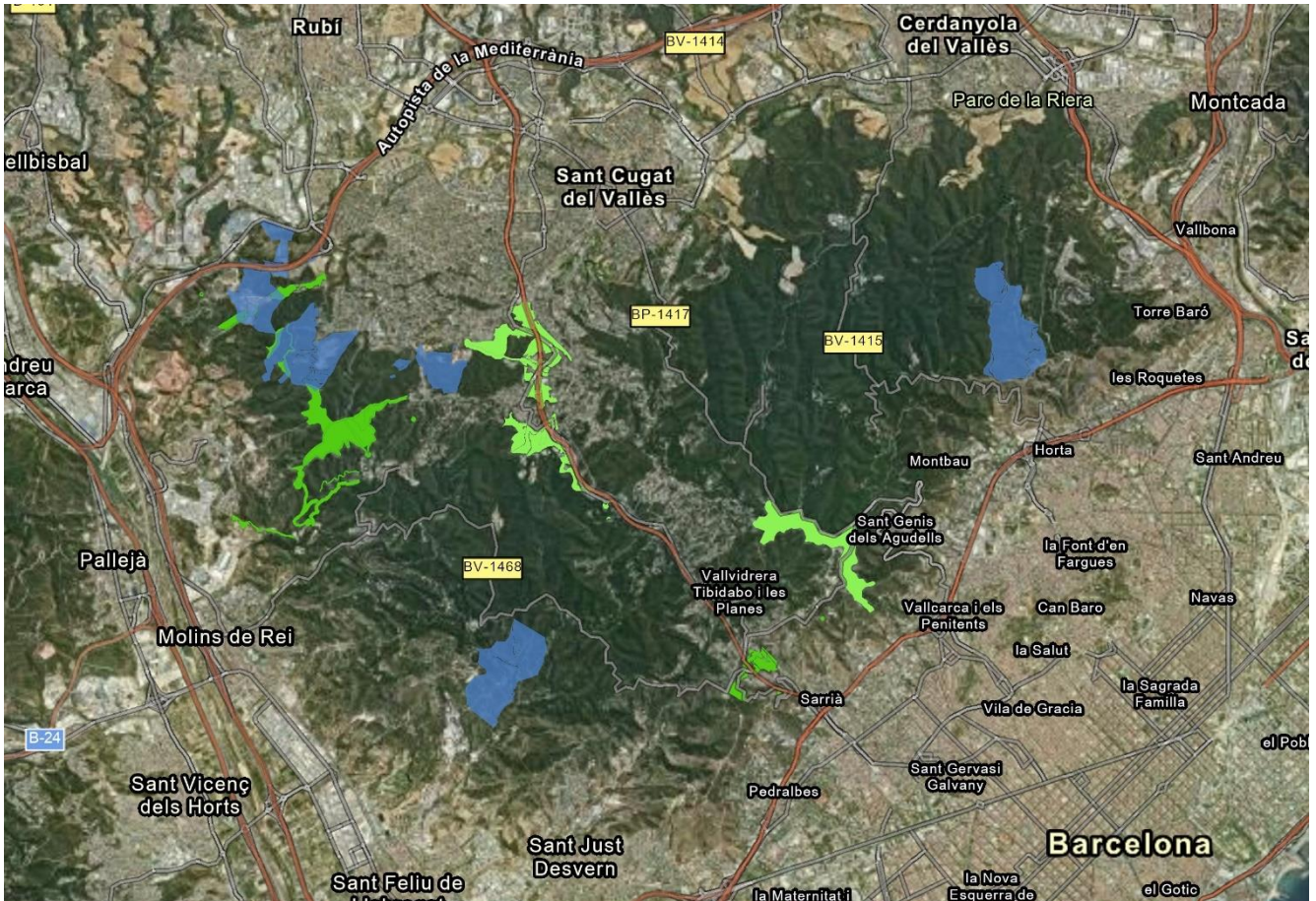

La planificació i gestió contra els grans incendis forestals

Els perímetres de protecció prioritària (PPP) són zones amb un gran risc d'incendi forestal i amb una continuïtat de la massa forestal en la qual es poden produir grans incendis forestals (GIF).

En aquests espais, com Collserola, és imprescindible planificar la prevenció i dotar-los d'una infraestructura bàsica de prevenció d'incendis (àrees de baixa càrrega de combustible, pistes forestals estratègiques i punts de reserva d'aigua) per facilitar l'actuació dels mitjans d'extinció en cas d'incendi forestal.

L'any 2022 es va presentar el Pla de millora de les infraestructures de prevenció d'incendis forestals del Parc Natural de la Serra de Collserola.

Plànol de les zones on està previst desenvolupar actuacions: en blau, mitjançant iniciativa privada, i en verd, mitjançant encàrrec directe per part de la Generalitat.

El Pla impulsa actuacions tant des de la iniciativa privada com pública:

- Pel que fa a la **iniciativa privada**, en destaca la desenvolupada a Can Domènec (Valldoreix i el Papiol), amb la implementació de gestió silvopastoral de rodals forestals amb ramat equí, principalment rucs, en un total de 15 ha, així com les actuacions forestals a cinc finques dins el projecte LifeClimark, d'impuls de la gestió forestal per a l'adaptació al canvi climàtic.
- Pel que fa a la **iniciativa pública**, la Generalitat de Catalunya ha fet actuacions d'aclarida de masses forestals al turó d'en Corts i al Peu del Funicular de Barcelona, i aquest hivern ja s'estan fent a les zones del Tibidabo, el collet de la Vinyassa (TM de Barcelona) i el Papiol–Sant Cugat del Vallès (Roques Blanques, Can Barba, Can Domènec i turó de la Pineda).

Una sequera amb conseqüències que encara no han revertit

Es manté la mortalitat i el decaïment de la vegetació

Els efectes d'aquestes condicions meteorològiques tan extremes, especialment el dèficit de precipitació dels darrers anys que no s'ha esmenat amb les pluges del 2024, es fa notar en el conjunt dels paisatges del Parc, particularment en la vegetació més vulnerable, la qual cosa **ha provocat processos de decaïment forestal i una creixent mortalitat d'arbres**.

Per eliminar el risc de caiguda d'arbres secs i branques als espais més freqüentats, així com la possible afectació d'incendis o plagues, el Consorci ha portat a terme diferents intervencions de retirada de peus morts o afectats per escarabats perforadors del gènere *Tomicus*, especialment a l'àrea de Barcelona (a les zones de Can Caralleu o Marquès de Sentmenat i el vessant est del turó de Santa Maria, així com l'actuació d'urgència per intervenir en l'entorn de l'estació dels FGC Baixador de Vallvidrera i l'accés al Centre d'Informació del Parc).

Com que es tracta d'una situació de sequera acumulada, **aquest hivern estan previstes actuacions de retirada d'arbres morts amb risc de caiguda** en zones d'alta freqüentació, al llarg de camins del vessant barceloní, en 51,8 hectàrees a diferents districtes de Barcelona, al llarg del perímetre del Parc i la zona de confluència de la trama urbana. Les zones d'actuació són els voltants de **Torre Baró, el passeig de les Aigües i la font del Mont, Can Borni i el bosc de Can Caralleu o Marquès de Sentmenat**.

A més d'aquests impactes visibles en la vegetació, la reducció de les reserves hídriques dels pantans i les basses de la Serra ha estat un altre dels efectes visibles més significatius de la sequera. És el cas de la pèrdua de la làmina d'aigua al pantà de Vallvidrera i la bassa de Can Coll.

